November 2021
Maandblad Lukaskerk
Om en Bij 2
2512 XK Den Haag

Om en Bij
de Lukaskerk

Jaargang 28 nummer 11

Predikant:
Jannet van der Spek
domineelukaskerk@xs4all.nl

telefonisch bereikbaar:
dinsdag, woensdag en donderdag
op 06-41728662
vrijdag en zaterdag 070-4062077

Diaconaal Werker: Esther Israël
telefoon: 06 57 73 49 87, eisrael@stekdenhaag.nl

Secretariaat:
mw Els Bisschops
telefoon: 070 346 33 66, elcabiss@kpnplanet.nl
postadres: Lukaskerk, Om en Bij 2, 2512 XK Den Haag

Koster Lukaskerk – kosterlukaskerk@outlook.com
de heer Frederik Ekkelboom – 070 737 04 47
Telefoon Lukaskerk – 070 389 72 63

Verhuur ruimten: De heer Paul Blom
telefoon 070 4277261 (bellen tussen 18.00 en 19.00 u)

Colofon
Om en Bij de Lukaskerk is het wijkblad van de Protestantse Gemeente Lukaskerk en verschijnt 12 x per jaar op de laatste zondag van de maand.
Opgave abonnementen en adreswijzigingen:
Om en Bij 2, 2512 XK Den Haag, t.a.v. administratie wijkblad
of per email: lukaskerk@hotmail.com

Uitgave
Protestantse Stichting Wijkvereniging Binnenstad
zie voor gironummers achterzijde binnenblad.
Kopijdatum voor het wijkblad van december 2021
uiterlijk 15 november
Mail voor informatie naar lukaskerk@hotmail.com

Inhoudsopgave

Solidariteitsmaaltijden	Esther Israël	4
Terugblik op de World Cleanup Day	Paul Blom	4
Afval rapen in de Schilderswijk	Esther Israël	7
Het bloemschikken op de doorstartzondag	Corrie Hoogendoorn	8
Reftermaaltijd Dorothee Sölle	Jannet van der Spek	9
Gedicht Dorothee Sölle	Uit *De langste adem*	10
Agenda november 2021		11
Collectedoelen november	Kees Ton	15
Lief en leed delen	Berdien Penning	16
Ouderendienst 14 november	Jannet van der Spek	17
Die ene zeester	Esther Israël	17
De Klimaatwakers	Jan Kouwenberg	18
Seniorenkring in november	Els Pellen	19
Kennismaking met de Grieks Orthodoxe liturgie	Joke Visser	19
Uitnodiging Kliederkerk 7 november	LuLu (Lukas-Luthers)	22

Solidariteitsmaaltijden
Door: Esther Israël, diaconaal werker

Op 24 november starten de solidariteitsmaaltijden tijdens advent. Vier weken lang komen we elke woensdagavond om 18.00 uur bij elkaar om verhalen te delen, samen te zingen en te bidden.
Tijdens de (sobere) maaltijd gaan we met elkaar in gesprek over het onderwerp. Het thema van de vieringen is: 'verwachten en het onverwachte'. Er zal geld ingezameld worden voor een mooi, kleinschalig project in Sierra Leone.

Tijdens de eerste viering op 24 november vertelt Fatmata, de initiatiefnemer van het project, waarom zij hiermee begonnen is. Hartelijk welkom!

De data voor uw agenda:
24 november
1 december
8 december
15 december

Helpt u/help jij ook een keer mee met opruimen en afwassen na afloop?

..*

Terugblik op de World Cleanup Day
Door: Paul Blom

Van de week vroeg Nelleke of ik even tijd had om mee te gaan papier te prikken rond de Lukaskerk. Ze is lid van de groene Lukas, maar dus ook een beetje van de schone Lukas begrijp ik nu. De groene Lukas had bedacht dat haar omgeving wat schoner moest en dat ze daar een paar mensen voor opgetrommeld hadden, dacht ik. Ja, soms doe ik gewoon dingen om Nelleke een plezier te doen, zonder me in het hoe en waarom te verdiepen. Zaterdag 13.30 uur werd ik verwacht bij de Lukaskerk, dacht ik. Daar aangekomen reden we tot mijn

verrassing verder en stopten we bij de Minhaj-ul-Quran moskee aan de Hobbemastraat. Volgende verrassing; Daar aangekomen werden we op kousenvoeten verwelkomd door Willem Jansen. Zoals we weten werkt Willem aan het project, Geloven in het Groen. Op initiatief van de gemeente Den Haag. Binnen werden we, door de gastvrouw, getrakteerd op koffie met cake.

Wat bleek: ik was beland op de World cleanup day. Een evenement waarvan ik, toen ik opstond, het bestaan nog niet kende. Ik heb het even op de website opgezocht. In 180 landen zijn er 50 miljoen mensen bezig geweest met schoonmaken. In Nederland alleen al 39.000. Als Nelleke me niet had meegevraagd had ik dit allemaal niet geweten. Nog een nieuwtje. Kent u A Rocha? En weet u dat een van de betaalde krachten lid is van onze Lukaskerk? Wist ik ook niet. Dat is Martine. Maar wat is A Rocha? Het is een wereldwijde organisatie van Christenen die zich inzetten voor natuurbehoud. Ze zijn verspreid over 20 landen.

Terug naar de Minhaj-ul-Quran moskee. Zaterdag 13.30 uur stroomde de gebedsruimte van deze moskee vol met mensen. Mensen van de moskee, Indonesiërs, Pakistani, Ghanezen, Hollanders, ieder van zijn eigen gebedshuis. Ook studenten van het ISS waren aanwezig. Een internationaal clubje dus. Een moslima en een christen vertelden over de waarde van reinheid in de Koran en de Bijbel.

Daarna was het tijd voor de praktijk, het schoonmaken. Met zijn tweeën gingen we op stap. De een met een knijper, de ander met een afvalzak. Het viel me op in wat voor een rap tempo je een vuilniszak vol hebt. Mijn kameraad in de strijd vond het nog wel meevallen met de troep en in zekere zin is dat ook zo. Want in de dagelijkse gang door de stad valt het niet zo op. Echter in de praktijk hoef je maar met je knijper naar de grond te wijzen en je hebt vuil te pakken. De Hobbemastraat vond ik het meest vervuild. Het trof me wel, al dat vuil. Niet vanwege het vuil maar de onverschilligheid voor de eigen omgeving die er voor mij uit spreekt.

Maar daarmee was het nog niet klaar. Het leukste moest nog komen. We waren uitgenodigd om langs te komen op Schimmelweg 200 in Spoorwijk. Daar zijn hobbytuinen voor de buurt. Een plek waar ik vrolijk van werd. Wat een leuke plek voor de buurt. De bewoners kunnen ieder een eigen tuintje krijgen om groente te kweken. Bovendien hebben ze een erg leuke open groene ruimte om met elkaar te zitten als ontmoetingsplek. Toen we er eenmaal zaten hoefden wij niet meer weg. Echter werd het eten elders geserveerd.

Naast de hobbytuintjes zit Stichting Schets. Een privé-initiatief van en door de buurt. Allerlei activiteiten vinden daar plaats. Daar werden we uitgenodigd om te komen eten. Naast onze delegatie uit de Schilderswijk kwamen er ook mensen uit andere delen van de stad, die ook mee hadden gedaan aan de World Cleanup Day. Voorafgaand aan de maaltijd werden we verrast op een meditatie en werd er door mensen verteld hoe zij vanuit hun geloof de omgang met de aarde beleven. Het is voor mij een dag met vele verassingen geworden. Wat ik dacht dat een uurtje papier prikken zou worden met wat Lukaskerk-gasten werd een multicultureel ontmoeten in een

internationale setting. Die schaalgrootte van het project World Cleanup Day wiebelt nog een beetje na in mijn hoofd. 180 landen 50 miljoen mensen. A Rocha, christenen die ook naar een schonere wereld streven. Het lijkt wel een beweging.

..*

Afval rapen in de Schilderswijk
Door: Esther Israël, diaconaal werker

In november starten we met een groepje dat wekelijks afval gaat rapen in de Schilderswijk. Iedereen is welkom om mee te doen. De eerste bewoner uit de Schilderswijk zelf heeft zich al aangemeld. We beginnen elke dinsdagochtend om 10.15 uur met een kopje koffie of thee en gaan dan een uur de wijk in met de afvalgrijper. Een goede manier om de Schilderswijk beter te leren kennen, te werken aan een schonere wijk en nieuwe mensen te ontmoeten. Meer informatie bij Waltraut Stroh of Esther Israël (wfstroh@gmail.com, eisrael@stekdenhaag.nl)

..*

Het bloemschikken op de doorstartzondag 26 september
Door: Corrie Hoogendoorn

Het thema was "Het onze Vader"
Op de liturgische tafel zou een enkele bloem moeten komen. Dat werd een grote bloem met drie takken klimop in een driekantige vaas.
We keken naar de symboliek van getallen.
1: De ene God.
3: De drie-ene-God. Ook Geloof, Hoop en Liefde.

De kleur groen van Hoop, groei, leven toekomst. Klimop is altijd groen; klimt naar het licht en hecht zich.
De grote witte hortensia had een blauw randje; een hemelse kleur aan het wit van reinheid.

Dit stond er als beeld voor ‘Onze vader die in de hemel is’. Om dat te onderstrepen maakten we 12 boeketjes om uit te delen. We hebben ze neergezet op tafeltjes voor de liturgische tafel als aanvulling van het gebed: Uw naam worde geheiligd, Uw koninkrijk kome! Een weelde van groen en bloemen uit de natuur.
12 is ook een symbolisch getal: 12 apostelen, de twaalf geloofsartikelen, de twaalf maanden. Diny Groeneveld had het groen en veel bloemen uit haar tuin meegenomen. Heerlijk om daarmee te kunnen werken.

Het groen doet ons bezingen
de hoop die in ons leeft
dat God aan alle dingen
een nieuwe toekomst geeft.

Dit couplet uit een gedicht van Geert Tromp schreven we op de bloemenkaartjes.

..*

Startzondag 26 september: De kinderen (en vaders) beelden het Onze Vader uit.

..*

Reftermaaltijd in de Lutherse Kerk over Dorothee Sölle (1929-2003)
10 november
Door: Jannet van der Spek

In de jaren zeventig hadden vele Protestanten de boeken van Dorothee Sölle in de kast staan. Zij verbond op geheel eigen wijze theologie na Auschwitz én geloof met politiek en het alledaagse geleefde leven, zoals haar echtscheiding. Ze was zeer maatschappijkritisch, maar hield toch het geloof en de hoop vast en kon dat alles ook nog in begrijpelijke woorden opschrijven. Haar belangrijkste en dikste boek heette *Mystiek en verzet* (1998) en deze titel geeft haar inzet goed weer.

Ik denk dat ik door haar theologie ben gaan studeren en heb trouwens geen van die boeken weggedaan. Natuurlijk is wat zij schreef voor een deel gedateerd, maar in deze tijd waarin we zo op zoek zijn naar hoop en geloof in alle maatschappelijke ontwikkelingen die op ons afkomen is Sölle weer hoogst actueel.

Andreas Wöhle, president van de Lutherse synode, die nog college van Sölle heeft gehad in Hamburg, schreef recent een boekje over haar leven en theologische ontwikkeling met mooie fragmenten van haar poëzie.

Op 10 november zal hij hierover spreken bij soep en brood in de Lutherse kerk. Aanvang 18.00 uur. Met volop gelegenheid voor vragen en onderling gesprek. Opgeven graag tot 9 november bij Jannet vd Spek, @:jmtvdspek@hetnet.nl

Wij hebben de langste adem
wij hebben de betere toekomst nodig
bij ons horen de mensen met erger pijn
de slachtoffers van het kapitaal
bij ons heeft al eens iemand brood verdeeld
dat voldoende was voor allen

Wij hebben de langste adem
wij bouwen de menselijke stad
onze bondgenoten zijn
de mensen zonder rechten in de inrichtingen
de mensen zonder land in de steden
bij ons horen de doden van de tweede wereldoorlog
die eindelijk gerechtigheid te eten willen hebben
bij ons is al eens iemand opgestaan
van de doden

(Dorothee Sölle, De langste adem, gedichten over geduld en revolutie, 1977)

Heeft u vanwege corona vragen over activiteiten? Weet u niet zeker of iets doorgaat? Mail gerust naar lukaskerk@hotmail.com, bel of app de dominee en houd ook onze website in de gaten.

Activiteiten november 2021			
Zondag 31 oktober	Gezamenlijke viering in de Lutherse Kerk, voorganger Erwin de Fouw	Lutherse kerk, geen viering in de Lukas	10.15
Maandag 1 november	De buurtlunch is even gestopt vanwege corona		afgelast
Dinsdag 2 november	Open kerk, welkom voor een praatje, een kopje koffie, aansteken van een kaars.	Lukaskerk	13.30 - 15.30
Woensdag 3 november	Viering door de week, vanaf 18.00 welkom voor een kop soep	Lukaskerk	Start viering 19.00
Donderdag 4 november	Voedselbank	Lukaskerk	
	Inloopspreekuur, welkom met vragen van allerlei aard	Lukaskerk	10.30 - 12.00
	Open kerk, welkom voor een praatje, een kopje koffie, aansteken van een kaarsje.	Lukaskerk	13.30 – 15.30
Zondag 7 november	Viering in de Lukaskerk, voorganger Jannet van der Spek, gedachteniszondag	Lukaskerk	10.15

Zondag 7 november	Eredienst in de Lutherse Kerk, voorganger Marianne van der Meij	Lutherse Kerk	10.15
	Kliederkerk, zie voor meer informatie pagina 22	Lutherse Kerk	10.15
Maandag 8 november	De buurtlunch is even gestopt vanwege corona		afgelast
Dinsdag 9 november	Open kerk: welkom voor een praatje, een kopje koffie of het aansteken van een kaars.	Lukaskerk	13.30 – 15.30
	Seniorenkring	Lutherse Kerk	13.30
Woensdag 10 november	Reftermaaltijd Dorothee Sölle (zie pagina 9)	Lutherse Kerk	18.00
Donderdag 11 november	Voedselbank	Lukaskerk	
	Inloopspreekuur, welkom met vragen van allerlei aard	Lukaskerk	10.30 - 12.00
	Open kerk, welkom voor een praatje, kopje koffie, aansteken van een kaarsje.	Lukaskerk	13.30 – 15.30
Zondag 14 november	Viering in de Lukaskerk, voorganger Nienke van Dijk	Lukaskerk	10.15

	Eredienst Lutherse Kerk, voorganger Jannet van der Spek	Lutherse kerk	10.15
14 november	Ouderendienst	Lutherse Kerk	14.30
Maandag 15 november	De buurtlunch is even gestopt vanwege corona		afgelast
Dinsdag 16 november	Open kerk, welkom voor een praatje, een kopje koffie, aansteken van een kaars.	Lukaskerk	13.30 – 15.30
Woensdag 17 november	Kringviering en maaltijd	Lukaskerk	18.00
	Gesprekskring Zien en Gezien worden	Lukaskerk	20.00
Donderdag 18 november	Voedselbank	Lukaskerk	
	Inloopspreekuur, welkom met vragen	Lukaskerk	10.30 - 12.00
	Open kerk, welkom voor een praatje, een kopje koffie, aansteken van een kaars.	Lukaskerk	13.30 – 15.30
Zondag 21 november	Kringviering Lukaskerk, voorganger Christiaan Donner	Lukaskerk	10.15
	Eredienst Lutherse Kerk, voorganger Erwin de Fouw	Lutherse Kerk	10.15

Maandag 22 november	De buurtlunch is even gestopt vanwege corona		afgelast
	Jour der Senioren	Lutherse Kerk	13.20
Dinsdag 23 november	Open kerk, welkom voor een praatje, kopje koffie, aansteken van een kaars.	Lukaskerk	13.30 – 15.30
	Seniorenkring	Lutherse Kerk	13.30
Woensdag 24 november	Leerhuis	Lukaskerk	14.00
	Solidariteitsmaaltijd in de Adventstijd	Lukaskerk	18.00
Donderdag 25 november	Voedselbank	Lukaskerk	
	Inloopspreekuur, welkom met vragen van allerlei aard	Lukaskerk	10.30 - 12.00
	Open kerk, welkom voor een praatje, kopje koffie, aansteken van een kaars.	Lukaskerk	13.30 – 15.30
Zondag 28 november	Gezamenlijke viering in de Lutherse Kerk, voorganger Jannet van der Spek	Lutherse, geen dienst in de Lukaskerk	10.15

Overige data:
*Houd de website en de weekmail in de gaten voor de datum van de nieuwe *ontmoeting en inspiratie* met Frederik Ekkelboom.

*En alvast voor in de agenda: op 19 december is er weer een verwonderwandeling, de wintereditie

Collecterooster Lukaskerk november 2021
Door: Kees Ton

November
7 november: Wijkdiaconie en Wijkgemeente
14 november: Wereldhuis en KIA Zending Colombia Jeannet Bierman
21 november: Stichting SIV en PKN Pastoraat
28 november: Naar de Lutherse Kerk

Wereldhuis
Het Wereldhuis in Den Haag is een ontmoetingsplek voor ongedocumenteerden in Den Haag. Ongedocumenteerden zijn migranten zonder geldige verblijfsvergunning. Zij kunnen in het Wereldhuis terecht voor steun en advies. Daarnaast zijn er activiteiten als een inloopspreekuur, een kookproject en een – inmiddels vermaard – koekjesproject. Migratie heeft vele gezichten. In het Wereldhuis komen mensen die allemaal hun eigen verhaal en achtergrond hebben: verhalen van mensenhandel, arbeidsmigratie of het ontvluchten van oorlog of geweld. De Diaconie zet zich voor hen in, omdat in onze welvarende samenleving geen mens in de steek gelaten mag worden. Doet u mee?

KIA Zending Colombia Jeannet Bierman
Eindelijk gaat het er dan toch van komen. Jeannet Bierman kan op uitnodiging van de Protestantse Universiteit in Cali in november op oriëntatiereis naar Colombia om te onderzoeken of het mogelijk is om daar vanaf het voorjaar 2022 aan de slag te gaan.
De rector van de universiteit en ook andere partnerorganisaties van Kerk in Actie willen haar laten zien wat op het ogenblik de mogelijkheden zijn om les te geven, studenten te begeleiden op hun stageplekken en te reizen naar gemeentes voor o.a. Bijbelstudie. Gelukkig neemt het aantal corona besmettingen af en het aantal vaccinaties toe waardoor er ook weer studenten naar de universiteit komen. Het zijn spannende tijden in Colombia. Vanaf april laten steeds meer groepen in de samenleving weten dat ze snakken naar gerechtigheid en vrede. De vredesakkoorden die 5 jaar geleden zijn

ondertekend worden niet nageleefd door de huidige regering en de hoop is dat komend voorjaar een nieuwe regering daar verandering in gaat brengen. Met veel van deze groepen, oecumenische vrouwen- en vredesgroepen, heeft Kerk in Aktie al contact en ook de Universiteit is betrokken bij veel van deze initiatieven. Zodra Jeannet terug is zal ze verslag doen van haar indrukken.

Stichting SIV vakantiekampen
Een week op een mooie locatie in de natuur, met leuke activiteiten. Een week waarin er 's ochtends niet gehaast hoeft te worden bij het wassen en aankleden. Een week waarin veel gelachen wordt en over van alles gepraat kan worden. Tijdens de vakantie worden zij verzorgd door trouwe en enthousiaste vrijwilligers, onder wie verpleegkundigen. Dankzij uw gift kunnen zij deze mensen een week vol goede zorg en warme aandacht geven. Hartelijk dank voor uw bijdrage! Meer informatie: www.stichting-siv.nl

..*

Lief en leed delen in de Lukaskerk
Door: Berdien Penning

Bloemen gaven we in de maand september aan:
Robert W. en Riekje, die jarig waren. Waltraut, Eefke, ds. De Fouw (voor de komende 2 jaar verbonden aan de Lutherse gemeente in Den Haag), Djoa, Eric Z., Jan en Florence (verhuisd), 2 dames uit de Shalomkerk, die kwamen vertellen over het moestuintjesproject, dat ds. Heleen Joziasse begeleidt. Zij werkt namens STEK in buurt- en kerkhuis Shalom.

Een verjaardagskaart stuurden we naar:
Debbie, Hannie, Shabnam, Nathan, Plony, Tjerk, Peter, Jente, Rob, Cees, Jannet S., Mehran, Marjan, ds. Jannet, Paulien, ds. Trinette, Mariëtte, Floor, Rien H.

Een extra kaart stuurden we naar: Arjen C. en naar Tamar van Adrichem en Nick Lensink, die zich verloofd hebben in Venetië.

..*

Ouderendienst 14 november 14.30 uur
Door: ds. Jannet van der Spek

Op 14 november is er weer een ouderendienst om 14.30 uur in de Lutherse kerk. Ontvangst vanaf 14 uur. Voorganger is ds Erwin de Fouw. Er mag weer volop gezongen worden en waarschijnlijk kunnen we ook weer Avondmaal vieren. De kerkenraad zorgt voor vervoer naar de kerk en terug naar huis – ook als u gebruik maakt van een rollator of ander hulpmiddel. Er zal voldoende hulp zijn van vrijwilligers. De Lutherse kerk is zodanig ingericht dat er anderhalve meter afstand kan worden aangehouden. Wees welkom en zeg het voort! Als u vragen hebt of u wilt zichzelf of iemand anders opgeven, kunt u contact op nemen met
Christine Scheurkogel (tel. 070-3808011) of
Sara de Weerd- Walakutty (tel. 070-3246943)

..*

Die ene zeester
Door: Esther Israël, diaconaal werker

In de kringvieringen van oktober was het onderwerp: dieren. Froukje vertelde waarom elk dier, hoe klein ook, van belang is in de natuur en voor het in stand houden van de biodiversiteit. Ellen legde uit waarom zij geen dierlijke producten meer gebruikt. We lazen het verhaal van Noach, waarin God een verbond sluit met hem, zijn nakomelingen, maar ook met álle schepselen. God sluit dus een verbond met dieren! Na de zondvloed belooft God het leven niet meer te vernietigen. Bij Hem is de schepping veilig, maar bij de mens, bij ons, in groot gevaar. Wat een immens en ingewikkeld vraagstuk is het geworden. Je kunt er moedeloos van worden. En je kunt denken: wat helpt het dat ik dat stukje vlees laat staan of dat ik biologische groente koop? Of dat ik een paar stukken afval opraap, terwijl er nog zoveel afval blijft liggen? Het is hetzelfde gevoel wat me wel eens overvalt in het diaconale werk. Maakt het kleinschalige wat we hier doen wel verschil?

In het *Petrus Magazine* (een uitgave van de PKN) las ik het volgende joodse verhaal wat hierbij kan helpen.
Het gaat over een jongen die in de ochtendschemering druk in de weer is op het strand. Het strand ligt vol met aangespoelde zeesterren. Eén voor één pakt de jongen ze op en gooit ze terug de zee in. Een voorbijganger komt langs en vraagt verbaasd waar de jongen mee bezig is. Hij zegt: “als ik dit niet doe, dan gaan ze dood door de zon”. “Maar dat is gekkenwerk! Het strand is nog kilometerslang en het ligt vol met nog wel duizenden zeesterren. Waarom zou je dat doen, waarom maak je je zo druk”? De jongen pakt nog een zeester van het strand, kijkt er even naar en gooit hem dan de veiligheid van de golven in. En terwijl hij dat doet, zegt hij: “voor deze ene maakt het wel wat uit”.

..*

De Klimaatwakers – noodoproep!
Door: Jan Kouwenberg

U hebt wellicht gehoord en gelezen over de ‘klimaatwakers’, een burgerinitiatief om gedurende de kabinetsformatie vreedzaam te waken om de komende regering te wijzen op de urgentie, waarbij wordt opgeroepen de zaak van het klimaat als crisis aan te pakken: nu moet dat groots en radicaal gebeuren. Sinds 19 april, al 140 dagen en nachten waken we, overdag voor het Catshuis, ‘s nachts thuis vanachter onze computers.

Dat ziet er overdag zo uit, met 2 webcams, en ook ‘s-avonds en ‘s-nachts worden de beelden op het YouTube kanaal uitgezonden. Overdag, van 8-20 uur, zijn er shifts van 3 uur voor 1 à 2 mensen ter plekke van de ingang van het Catshuis, 's-nachts, 20-8 uur, zijn er shifts van 2 uur, liefst voor 2 mensen, die met elkaar praten, mediteren, stil zijn, voorlezen. Mensen, meestal aangesloten bij 'een

goede organisatie', jong en oud, vanuit het hele land doen mee. Langzamerhand beginnen we moe te worden. De avonden en nachten zijn het lastigst op te vullen. Er is dringend behoefte aan meer mensen die zich een paar uur af en toe inzetten. Doe alsjeblief mee. Het gaat om de aarde, die ziek is. Zie het als een wake bij een ziekbed en we laten het geen sterfbed worden toch! Maar dan moeten wíj er wel wat aan doen. Doe mee! Kijk eens op de website, overdag en 's-avonds hoe het gaat. Het wijst zich vanzelf: www.deklimaatwakers.nl, jmkouwenberg@planet.nl

..*

Seniorenkring november 2021
Door: Els Pellen

Er is een bijeenkomst van de seniorenkring op dinsdag 9 en op dinsdag 23 november van 13.30 tot 15.30 uur op de Lutherse Burgwal 7 in Den Haag. 9 November is een spelletjesmiddag en op 23 november is onze jaarlijkse sinterklaasviering. Of de goedheiligman dit jaar wel of niet daarbij aanwezig zal zijn, blijft nog even een verrassing!

Op dinsdag 21 december hopen wij de kerstviering te kunnen houden. Deze zal zijn van 10.30 uur tot ongeveer 15 uur. In de ochtend is de liturgische viering, waarbij Ds. Erwin de Fouw onze voorganger is en Roelfien Folkersma ons begeleidt met zang en pianospel. Meer over het middagprogramma en de manier van aanmelden leest u in het decembernummer van uw wijkblad. Maar noteert u alvast deze datum in uw agenda? U bent van harte welkom.

..*

Een kennismaking met de Grieks Orthodoxe liturgie
Door: Joke Visser

Van Waltraut Stroh ontvingen wij de uitnodiging om in de Bethelkapel een vesper met nagesprek bij te wonen. Een nagesprek over de boodschap van de oecumenische patriarch Bartholomeus in

Constantinopel. Deze “groene” patriarch zet zich al jaren in voor de schepping. Wij gingen graag op de uitnodiging in met name omdat het weer een verbinding aangeeft met een andere geloofsgemeenschap die het behoud van de schepping heel letterlijk benoemt en dit in de praktijk wil brengen. Dus: mijn insteek en die van Cees was nieuwsgierigheid: hoe voelt en denkt men in die gemeenschap over de schepping en over scheppingsspiritualiteit.

“Ik heb het liever over orthopraxis dan over orthodoxie” zei, aartspriester Willibrord van Ulft in zijn inleiding. Dat trof mij. Het was heel goed om het gesprek te laten voorafgaan door de vesper, ook de inleiding van de aartspriester was fijn omdat ik weinig weet van de orthodoxe kerken en van de gemeenschap hier in Den Haag.

Mijn impressie
Wel, ik had heel gemengde gevoelens. De tegenstelling tot hoe wij – in de Ekklesia Den Haag – vieren voelde groot. Een man in een prachtig gewaad, met zijn rug naar ons toe. Iemand die de psalmen voordraagt, niet zingt, maar reciteert. In het Grieks. Ik kon heel moeilijk volgen waar de psalmist was op mijn liturgie. Aan de momenten waarop de aartspriester met de wierook rondging kon ik opmaken waar we waren. Helemaal niet gewend als ik ben aan het heiligen, het zegenen, het bewieroken van de iconen, alsof ze belangrijker zijn dan al het levende om ons heen was ik me haast aan het ergeren.

Op dat moment dacht ik (ik dacht veel): dit moet ik anders doen, loslaten wat ik mis, n.l. de eigen participatie, het zingen, de mimiek van de voorganger. Ik probeer me te openen voor het andere. Meer voelen dan denken. Dat hielp. Ik kon beter de sfeer en de eerbied van de liturgie binnenlaten, maar ik vond het niet eenvoudig. Ik probeerde me voor te stellen dat het eerbied is voor de Ene, voor Jezus Christus, voor de Heilige Geest en

dankbaarheid voor al het geschapene. *Dát* meevoelen en meegenomen worden lukte af en toe. Ik moest inwendig ook lachen om mijzelf: Tsjonge, wat een westers denkraam.

Thuisgekomen wisselden we uit hoe we onze eigen liturgie waarderen, het meedenken in de opzet, het zingen, de muziek en het persoonlijke. Maar ook dat het mystieke, het ongezegde, de eerbied in deze vesper een veel duidelijker plaats hebben dan bij ons. Zo voelde het.

Het gesprek

Het nagesprek was wat lastig in zo'n grote kring en op zo'n afstand van elkaar. Ik was en ben zo blij met het feit dat er door drie kerkleiders zo'n prachtige brief aan de leiders van de wereld is

geschreven voor hun bijeenkomst in Glasgow en ik hoop heel erg dat de taal waarin de brieven zijn geschreven binnenkomt bij de politiek leiders, dat het hen in het hart raakt en in beweging brengt. Ik was zo blij met wat er gedeeld werd over verdriet van teloorgang, over erkenning dat het nu tijd is voor maatregelen, dat ook wijzelf daar een rol in spelen met onze eigen keuzes, hoe klein het ook mag lijken. Aandoenlijk haast dat de aartspriester zijn papieren liet zien en zei: het is hergebruikt. Haast symbolisch voor wat allemaal kan bijdragen.

Als troostend en inspirerend ervaar ik het dat er op zoveel plekken – ook in Den Haag – dit soort initiatieven, bijeenkomsten zijn. Dat we meer weten van elkaars intenties, dat dat elkaar mag versterken, want dat is hard nodig. Dank Waltraut en Willem voor deze avond!

Samen ontdekken, knutselen, spelen, muziek maken
Samen eten
Samen vieren

kliederkerk | LULU

De Evangelisch-Lutherse gemeente en
de Lukaskerk (LuLu)
organiseren op

zondag 7 november 2021
Kliederkerk

Kom met je nichtje of buurjongen, neem je vader mee, oma of tante.
Kliederkerk is er echt voor alle generaties.

We ontdekken, knutselen, spelen en vieren rondom
het verhaal van Sint Maarten, het feest van samen delen!

Kliederkerk vindt plaats in de Lutherse Kerk, Lutherse Burgwal 9, Den Haag.
We starten om 15.30 met de activiteiten, om 16.30 is er een korte viering en
daarna eten we samen. Om 17.30uur sluiten we af.

Belangrijke gironummers:

NL73INGB0006206900, BIC INGBNL2A – **PGG Lukaskerk**
met vermelding van bestemming

NL41INGB0000600100, BIC: NGBNL2A **tnv Diaconie Lukaskerk, Den Haag**

NL27INGB0000551852, BIC: NGBNL2A
t.n.v. Protestantse Stichting Wijkvereniging Binnenstad
(o.a. bijzondere projecten in de Haagse binnenstad, onkosten voor het wijkblad, zondagse liturgieën)

Maaltijdcie Lukaskerk
IBAN: NL67ASNB0708520936; BIC: ASNBNL21 t.n.v. Jan Becht en/of Margriet Quarles o.v.v. maaltijdproject

NL66INGB0006981862; BIC INGBNL2A t.n.v. Buurt en Lukaskerkprojecten

Collectebonnen: NL46 INGB 0000 076792 t.n.v. Diaconie vd Protestantse Gemeente te 's-Gravenhage onder vermelding van uw naam en adres

..*

Kerkomroep

U kunt onze diensten ook online volgen via kerkomroep.nl.

Houd voor de meest actuele informatie ook steeds onze website in de gaten: www.lukaskerk-denhaag.nl

Pagina's 11 t/m 14
rooster activiteiten in november

Houd voor actuele informatie ook onze website in de gaten:

www.lukaskerk-denhaag.nl